GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ GIORGIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 39.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 28 SEPTEMBRA 1935 — BROJ 275

O USPOSTAVI NINSKE BISKUPIJE

Kakova je velika ličnost Grgura Ninskoga u našoj istoriji, i kolika je u njoj borba bila kod nas za obranu narodnog jezika kod pripadnika rimokatoličke vjeroispovijesti hrvatskog dijela naše nacije, suvišno je danas govoriti, jer je to svakom obrazovanom Jugoslovenu poznato.

Danas je uskrslo pitanje: Upravo u selu Ninu, u nekadašnjem sjedištu Grgura Ninskoga, valja opet podignuti biskupiju, pod koju će potpasti toliko i toliko parohija, odnosno toliki i toliki broj katolika; u toj biskupiji i biskup i svi župnici vršiće službu Božju na staroslovenskom jeziku, na kojem je Grgur Ninski Bogu nekrvne žrtve prinosio.

Deputacija s dotičnim memorandumima otiđoše ili upraviše svoje peticije crkvenim i državnim vlastima. Potpisani su i gg. župnici i općine dotične buduće biskupije.

Mislim da je taj pothvat sa sentimentalnog i domoljubno lokalnog stajališta, na kojem mi Dalmatinci tako čvrsto stojimo, potpuno opravdan; ali je sasvim drugo pitanje, da li taj sentimentalni i lokalni patriotizam odgovara potrebama i realnim prilikama same naše (po starom pokrajinskom nazivu) Dalmacije.

Najprije: U Dalmaciji imamo pet katoličkih biskupija sa nešto oko pô milijuna katolika, dok na pr. Hrvatska i Slavonija (po starom nazivu), ima tri milijuna katolika, ima samo tri biskupije.

Drugo: Je li — u smislu vjerskih interesa — potrebita u Dalmaciji i šesta biskupija? Zar ne može onih pet biskupa da vrši svoje uzvišeno zvanje, pa je zbilja potrebit još jedan biskup da se doskoči prijekoj potrebi vršenja apostolskog poziva crkovnih dostojanstvenika? Ako to stoji, onda je to sigurno i predvidjo i novi konkordat između Sv. Stolice i naše Države. No — kad se traže korekture konkordata, onda — po svoj prilici — Konkordat ne predvidja novi, ninski, episkopat sa svojim kaptolom i svim onim crkvenim rekvizitima, koji se zahtijevaju pri osnivanju jedne samostalne biskupije.

Konsultovanja između naše Države i sv. Stolice vode se već kroz desetke godina, pa mislim, da je već definitivno uređeno sve, pa da neće ni naša vlada ni naš parlamenat sa senatom praviti pitanje pristanka ili nepristanka na konkordat upravo radi us postavljenja jedne biskupije više, pa to bilo u samom Ninu, kad imade daleko važnijih tačaka, o kojima će biti uzaludna svaka diskusija odnoseća se na sentimentalno lokalna patriotska raspoloženja. Roma loenta causa finita!

Promatrajući ove podvige naših čestitih i dobronamjernih katolika patriota, u čije plemenite intencije ne smijemo ni za čas da posumnjamo, dužnost nam je kao patriota, koji podjednako bolujemo od naše patriotsko lokalne boljetice, da otvoreno kažemo: *Zar nemamo, upravo za područje Ninske (kako to zamišljamo) biskupije, mnogo vitalnijih, humanijih i socijalnijih prijekih potreba, za koje bi se morao da uloži novčani kapital negoli, najposlije, za jedan luksus bez kojega možemo da budemo?! Malarija, bijeda, bunari i ćatrnje; osnovne škole itd. itd., to su kategorički imperativi, koji vapiju pred Bogom, da spasimo desetke hiljada i gladnih i golih i bolesnih i neukih, koji mole i Boga i Državu i vode narodne: spasite nam barem djecu, kada je sudjeno nama starijim da uginemo u nevolji i bolesti!!*

Da, Ninjani su imali nekada svoga velikog Grgura Ninskog i svoju biskupiju, kao na pr. što se je u stolnom Blogradu na moru krunisao kralj hrvatski ili — da ne nabrajam sve naše stvari koje pripadaju istoriji — pitam: — je li danas momenat, da se prenosimo u 10—11—12 vijek povijesti, ili da spašavamo naš narod od propasti moralne i materijalne?!

Kako, i ter kako, danas nam trebaju memorandumi i deputacije *za spas od smrti naše gole i gladne braće po Dalmaciji*, a luksuse ostavimo za bolja vremena kada ne budemo ni gladni, ni bolesni, ni goli! Primum vivere deinde.... —č

Odgovor engleske u pitanju nezavisnosti Austrije

London 28. U diplomatskim se krugovima govori da će britanska vlada danas ili sutra odgovoriti francuskoj vladi na njezina pitanja o držanju Velike Britanije u Srednjoj Evropi u slučaju evropskog rata. Taj odgovor sadrži 500 riječi i u njemu se uglavnom ponavljaju stavke ženevskog govora sir Samuela Hoare-a o općim obvezama Velike Britanije po paktu Društva naroda. Odgovor je Velike Britanije Francuskoj redigovan na posljednjoj sjednici britanske vlade i svi članovi vlade jednodušno su se složili o konačnom tekstu odgovora.

Pred trojnim vazduhoplovnim paktom

Budapest 28. U vezi odlaska g. v. Ribbentropa u Varšavu, kao i prigodom boravka njemačkog potsekretara za vazduhoplovstvo u Varšavi, koji je k tome htio i u Budapest, smatra se da se izmedju Njemačke, Poljske i Madžarske vode pregovori o vazduhoplovnoj konvenciji koja će biti od najvećeg značenja za Istok Evrope. Sutrašnji sastanak madžarskog premijera Gömbösa sa kancelarom g. Hitlerom ubrzat će tok pregovora za sklapanje dotične konvencije.

Laval zabranjuje sovjetskim propagandistima ulazak u Francusku

Pariz 28. — Komunističko radničko udruženje imalo je u istočnom pariškom predgrađu održati svoj redoviti godišnji zbor, kome su imali ove godine prisustvovati i moskovski izaslanici.

Međutim Laval im je u poslijednji čas zabranio prelaz francuske granice. Protiv toga žestoko su napali Lavala svi lijevičarski listovi, a jedan član vlade bio je zaprijetio da će podnijeti ostavku na svoj položaj; međutim Laval uza sve to nije htio popustiti.

Italija je zaplijenila poljski parobrod

Warszava 28. Talijanska vlada je izdala naredjenje da se poljski parobrod „Batory", koji se nalazi na brodogradilištu u Molfalcone zaplijeni u upotrebi za prevoz talijanske vojske za Istočnu Afriku.

Poljska je vlada zbog toga postupka talijanske vlade žestoko protestirala u Rimu.

Ženidba između Japana i Abesinije

Tokio 28. — Dopisnik lista „Osaka Mainichi" iz Addis Abebe javlja svome listu da će u najskorije vrijeme princ Araja od Abesinije otputovati u Japan u svrhu ženidbe sa japanskom princesom Amaso.

Daladier napada Lavala

Paris 28. Radikalsocijalistički poslanik i bivši pretsjednik vlade Edouard Daladier žestoko je napao na partijskom zboru u Orange-u sadašnju politiku g. Lavala, koji da ne pokazuje dovoljno pažnje funkciji i važnosti Društva naroda. Daladjer je ujedno oštro kritikovao vladinu privrednu politiku izjavivši da se u svim državama zapaža nekakvo privredno poboljšanje samo ne u Francuskoj, koja sa sistematskom deflacionom vladinom politikom oslabljuje kupovnu moć širokih masa i time pogoduje interesima privilegovanih monopolista.

Budite pretplatnici „Tribune"

Engleski razarači napuštaju Singapur

London 28. — Javljaju iz Singapura da je jučer napustila luku druga flotila engleskih razarača i otplovila u nepoznatom pravcu. Danas odlaze u pravcu Adena 4 krstarice, a ostali dio flote koji se nalazi u luci stoji pripravan i očekuje dalnje naredbe mornaričke komande.

Doumergue i Weygand zagovaraju zatvaranje Suezkog kanala

Pariz 28. Prigodom raspravljanja o potrebi zatvaranja Sueskog kanala za slučaj talijansko—abesinskog rata članovi nadzornog odbora Društva, koje upravlja Sueskim kanalom, osobito bivši ministar pretsjednik Doumergue i bivši šef francuskog generalštaba Weygand izjavili su da će oni zastupati tezu o potrebi zatvaranja Suezkog kanala i dati u ime spomenutog Društva ovlaštenje Engleskoj ako ona po odobrenju Društva Naroda provede sankcije protiv Italije.

Uspostava željezničke veze izmedju Rumunije i SSSR

Nadležni krugovi izvještavaju da će se željeznička veza izmedju Rumunije i Sovjetskog Saveza uspostaviti početkom mjeseca oktobra. Do tog vremena treba još završiti radove tehničke prirode i ratificirati željezničke ugovore, zaključene u Moskvi i Odesi.

Zajedničke grčko-turske-rumunjske vojničke vježbe

Instambul 28. — Zvanično se potvrdjuje vijest da će u ponedjeljak započeti zajednički grčko—turski pomorski manevri kojima će se pridružiti i tri rumunjska ratna broda.

Gradnja novih sovj. ledolomaca. U Nikolajevskom brodogradilištu se završavaju pripremni radovi za gradnju ledolomaca tipa „Krasin". Gradnja počinje 23 septembra.

Kompliciranost savremene bitke

Manevri sovjetske armade

Sovjetska štampa donosi bilansiju manevara crvene armade u kijevskom vojnom okrugu. Ti manevri su bili najveći zaključni ispiti sovjetske armade s jeseni ove godine.

Kijevski manevri, čiji su razvitak s velikom pažnjom pratile francuska, čehoslovačka i talijanska vojna delegacija, jasno su pokazali kompliciranost operacija savremene armade. U toku manevara su obe neprijateljske grupe — grupa crvenih i grupa plavih — vršile velika premještanja vojnih jedinica. Posljednjeg dana manevara je grupa plavih povela jaku ofenzivu protiv grupe crvenih, da ih suzbije prema najvećem oslonca crvenih — Kijevu.

Te konačne operacije kao i tok čitavih manevara su s najvećom pažnjom pratili komesar odbrane Vorošilov, visoki oficiri sovjetske armade i članovi stranih vojnih delegacije.

Grupa crvenih se očajno branila na desnom krilu i spremala je manevar dubokog prodiranja u zaleđinu plavih, da ih opkoli. To je bio najinteresantniji momenat velikih manevara u kijevskom vojnom okrugu, jer su mehanizirane jedinice sovjetske armade sa uspjehom savladivale s pješadijom i specijalno s konjicom. Motorizirana grupa crvenih koja je prodrla u zaleđje pješadije plavih, bila je jedno vrijeme u vrlo opasnoj situaciji, jer je na nju napadao konjički korpus plavih zajedno s tankovima. Mehanizirane vojne jedinice i konjica su se uzajamno pomagali. Situaciju crvenih su spasili njihovi tankovi i motorizirana pješadija. Borba je završena odlaskom plavih, koji su se povlačili u apsolutnom redu. Izolaciju plavih je dokončala avijacija grupe crvenih, koja je izvršila veoma efektno „vazdušno prebacivanje“ vojne grupe, koja je pomoću parašita skočila na važan sektor, koji je posjeo neprijatelj.

Školske aktentaše
dobijete najjeftinije
u trgovini koža cipela i športskih potrebština
ALEKSANDAR ANWEILER
šibenik
ul. Kralja Tomislava 4.
Specijalna radiona cipela!

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI ELIXIR
KUĆA UTEM. GOD. 1861
ZDRAVSTENI GORKI LIKER SVJETSKOG GLASA

Proizvadja jedino
I. Vlahov
ŠIBENIK

Rasplet je blizu

Zagreb 27. IX. Zamršenost abesinskog problema, koji je izazvao talijansku—englesku zategnutost do mjere, da se već govori o mogućnosti novog svjetskog rata, mora uskoro da se rasplete, naravski na jedan od dvaju jedino mogućih načina. Ili će Italija pristati na ono, što joj se nudi i tad će mir biti održan, ili ne će pristati, a onda mjesto raspleta u tihom smislu imat ćemo rasplet u jednom odlučnom okršaju. To je više nego izvjesno, jer Engleska ne će uzmaknuti s dva razloga; prvo: što se njena politika prema talijansko—abesinskom konfliktu poklapa potpuno sa raspoloženjem i mišljenjem engleske javnosti, a drugo: što Engleska stoji pred parlamentarnim izborima, na kojima bi vlada doživjela nesumnjiv poraz, ako bi i za čas popustila u akciji, kojoj je cilj, da se rat spriječi i da budu poštovane odredbe pakta Društva Naroda. Radi svega toga nade o kakvoj lokalizaciji rata u Africi jako su blijede.

Sva mirovna sretstva nisu doduše još iscrpljena. Pregovaranja će se nastaviti još kroz izvjesno vrijeme, možda kroz tri mjeseca, a nije isključena ni mogućnost sazivanja nove konferencije zapadnih velesila, koja bi se navodno imala održati u Stresi uz sudjelovanje i pretstavnika Abesinije.

Na svaki način ta se pregovaranja ne će predugo otezati, jer su sadanje mjere za sprečavanje bilo kakvih iznenađenja skopčane s ogromnim financijskim izdacima.

Još jedna okolnost upućuje na to, da se pregovaranje ne će oduljiti, a to je suština predloga odbora petorice, koje je sada i u tančinama poznata. Na osnovu njenom može se pretpostaviti, da će dalnja pregovaranja naići u što kraćem vremenu na takovu bazu, koja će omogućiti sporazum.

Drugi dio tih predloga bavi se mogućnošću provedbe onih pitanja, koja se direktno tiču Italije. U Abesiniji bi se, naime, obrazovala posebna organizacija, kojoj bi na čelu bio kao delegat Društva Naroda glavni konsultor, koji bi bio k tome i šef cjelokupne sigurnosne službe i pojedinih državnih organizacija. Tog bi šefa priznavali i njemu se pokoravali i šefovi pojedinih raznih resora. Delegat Društva Naroda i resorne šefove imenovao bi savjet Društva Naroda, a došli bi u Abesiniju sa prethodnim pristankom Negusa. Glavni delegat Društva Naroda izvješćivao bi savjet u Ženevi o svom radu i saopštavao njegove odluke abesinskom caru. Nakon pet godina sav bi se taj mehanizam podvrgao reviziji.

Uz ovo važno je spomenuti, da su francuski i engleski delegati obznanili odbor petorice, kako su njihove vlade u korist mirnog rješenja spora spremne priznati Italiji na udovoljenje njenih opravdanih teritorijalnih zahtjeva u Abesiniji gotove teritorijalne koncesije, naročito na zemlju uz obalu Somalije. Ima još i drugih obećanja Italiji od strane Francuske i Engleske.

U svim tim predlozima nije doduše spomenuto, da bi glavni delegat Društva Naroda morao biti Talijan, ali je više nego razumljivo, da je imenovanje takovog već sada in pectore. Ne bude li pak s engleske strane poteškoća, može se pretpostaviti, da će i oni drugi resorni šefovi biti jednako Talijani, jer bez ove pretpostavke Italija ne bi za stalno pristala na sporazum.

S talijanske se strane traži čak i raspust abesinske vojske i postavljanje Abesinije, pod vojni nadzor Italije. To je dakako maksimum zahtjeva, koji bi značio likvidaciju abesinskog suvereniteta, pa je vrlo shvatljivo, da će taj zahtjev morati i te kako biti revidiran do mjere, da ne osujeti mogućnost sporazuma, na koji je navodno Negus već pristao.

Pored svega ovoga, što iznijesmo, još jedna okolnost upućuje na to, da je rasplet blizu, a to je prekarna financijsko politička situacija same Italije. Talijanski je ministarski savjet prošle srijede raspravljao o važnim financijsko političkim predlozima, kojima je svrha obezbijediti državi sretstva za znatne državne izdatke, koji su u vezi s vojnim pripremama Italije u istočnoj Africi. Odlučena je emisija 5% og unutarnjeg zajma, od kojeg se očekuje gotovina od 9 milijarda lira. Odlučeno je povišenje robne tarife na talijanskim državnim željeznicama, čime bi se imao ukloniti godišnji željeznički deficit od 900 milijuna lira. Uvest će se k tome taksa na robni transport automobilima, a predviđeno je i povišenje poreza na poslovni promet. Mirovine i invalidnine iz svjetskog rata bit će posebnom operacijom prenesene na nacijonalni osiguravajući zavod, ali će u suštini biti smanjenje za 250 milijuna lira.

Stojimo dakle pred posljednjom fazom pregovora i utanačenja u vezi s talijansko-abesinskim sporom, u kojoj će po svoj prilici pasti i odluka Engleske glede Srednje Evrope. Razvoj i te poslijednje faze ići će bržim tempom, jer pored izloženoga ima i drugih elemenata, koji ga pospješuju, a kojima je podrijetlo u kritičnim sporadičnim zategnutostima na području ne samo srednjo-evropske međunarodne politike.

Dinko Sirovica.

Campbellsova rekordna brzina na „plavoj ptici“, pokraj obale Slanog jezera u sjevernoj Americi, bila je tako ludo brza da se je pneumatik upalio

Predavanje Dr Rade Simeonovića

Knin, 25 IX.

Kako smo već javili otpočela su predavanja u „Ženskoj dobrotvornoj Zadruzi“ u Kninu; držaće se redovito svakoga utorka kroz šest mjeseci. Sinoć je predavao, pred biranom publikom liječnik sreski g. Dr. R. Simeonović. Njegovo predavanje služilo je kao temelj ili uvod u niz njegovih predavanja iz područja medicinskih nauka. Tema je bila: *Živa i mrtva materija.* Zavidnom je jasnoćom i lakoćom predavač govorio o ćeliji (stanici) kao klici svakog živog organizma; o njezinu sastavu, razvijanju, množenju i najzad o njenoj smrti. Pri predavanju, osobitom je vještinom crtao na tabli u raznim šarama, povećanu ćeliju, njenu borbu za opstanak, njeno zdravlje i bolest, pa i samu smrt. Mada su ovakove teme spojene sa mnoštvo tehničkih, znanstvenih naziva, g. je Simeonović znalački, a ujedno i popularno, skoro cijeli sat držao slušače u ugodnoj koncentrisanosti, dok ih je doveo do spoznaje, da je zdravlje: ravnoteža ćelija od kojih je izrađen naš organizam, a poremećenje te ravnoteže da je — bolest i sama smrt.

Već ova dva prva predavanja (Dr. Perkovića i Dr. Simeonovića) izazvala su živo zanimanje. Samo je šteta, da je dvorana, gdje je održano predavanje, premalena! Znamo da ima većih dvorana u Kninu, ali nažalost zahtjevaju veliku — naplatu! A „Ženskoj dobrot. zadruzi“ potrebit je svaki dinarčić za njen karitativni, humani i socijalni rad. Ulaznica za svako predavanje, stoji samo dva dinara, a sav prihod od predavanja ide u fond tog društva, koje je već otvorilo i kuhinju za učenice tkanja. Tako učenice, osim nagrade za rad, dobivaju badava i prehranu. Taj plemeniti pothvat kninskih gospođa bio, da Bog dâ, primjerom i kninskoj gospodi da nešto porade za svoje mjesto!!

Licitacija za opskrbu bolnice u Biogradu n-m

Na osnovu čl. 82 Zakona o državnom računovodstvu i ovlaštenja Kr. Banske Uprave Primorske Banovine VI. Br. 23h22 od 14 IX 1935 god., održaće se dana 10 oktobra t. g. u 11 sati prije podne, u kancelariji bolnice prva ofertalna licitacija za slijedeće nabavke: a) govedine i teletine; b) kruha; c) mlijeka; d) svih drugih živežnih namirnica t. j. tjestenine, pirinča, šećera, kave, svinjske masti, maslinovog ulja itd. te sapuna, sode za pranje i petrolja, a za vrijeme od 15 oktobra 1935 do 31 marta 1936 godine.

Kaucije treba da budu predane blagajni bolnice najkasnije do 10 sati dana licitacije.

Kaucija za meso iznosi Din. 3000, za kruh Din. 1000, za mlijeko Din. 1200, a za sve druge životne namirnice i druge stvari 1550 dinara.

Strani državljani plaćaju dvostruki iznos.

Uslovi za ovu licitaciju mogu se vidjeti i dobiti u kancelariji bolnice za vrijeme uredovnih časova.

Br. 1683.

Biograd n/m dne 7 septembra 1935.

Uprava Banovinske Bolnice
„Kralja Aleksandra I.“

Upravnik bolnice:
Dr. Barišić, s. r.

širite »TRIBUNU«

GRADSKE VIJESTI

Jedan ugledan gost u Šibeniku

Lični sekretar g. Samuel Hoarea, britanskog ministra vanjskih posala i sekretar britanskog ministarstva vanjskih posala g. Tenneth Johnston boravio je u četvrtak u Šibeniku. G. Johnston na putu je po našoj državi i do sada je obišao dosta naših gradova. Ovdje je u društvu g-dice Olge Javor i g. Dr. Miloša Škarice razgledao grad, i posjetio slapove Krke, kupalište „Jadriju“ i Zlarin. Sve ovo je na njega ostavilo odličan utisak prema njegovoj izjavi. Ugledan gost otputovao je za Pariz i London.

Opet jedna nezgoda prigodom miniranja

U četvrtak po podne prigodom miniranja terena za novu gimnaziju na Šubićevcu jedan kamen u težini od cca 200 grama doletio je čak do pravoslavne konzistorije, probijo mrežu na prozoru i udarivši u okvir odbio se te napravio rupu na tavanici. Dakle ovdje se može zahvaliti sretnom slučaju da nikoga nije bilo na prozoru inače bi ga ovaj kamen mogao i usmrtiti. I ovdje kao i pri miniranju terena za carinarnicu treba preduzeti strožije mjere sigurnosti, kako bi okolne kuće i stanovništvo kao i prolaznici bili bezbjedniji.

ZAJEDNICA DOMA I ŠKOLE pri realnoj gimnaziji u Šibeniku održava prvu redovnu skupštinu u nedjelju 29 t. mj. u 10 sati u dvorani Sokolskog Doma. Pozivaju se članovi da prisustvuju u što većem broju.

Potreba rasvjetljenja obale do novog gata

Dio obale od Carinarnice do novog gata uveče je u potpunom mraku, tako da se tim putem na veče teško prolazi zbog šina i vagona. Tako je i prije neke večeri jedan vojnik uslijed tmine pao i dosta teško povredio nogu. Treba imati na umu da je taj dio na veče isto dosta živ i prometan a pogotovu kada tamo pristane neki parobrod (kao n. pr. „Dubrovnik“, brze pruge Dubrovačke plovidbe). Zato bi i trebalo sa par žarulja ovaj dio osvijetliti i tako sa malim izdatkom bar omogući pristojan prolaz. Znamo da će se zbog ovoga pobuniti neke osobe (ili bolje reći „parovi“), ali u svakom slučaju potrebno je da se i taj dio obale tako blizak i neposredan centru osvjetli kako se nebi desila još koja nezgoda, koja bi mogla biti i teže naravi.

Izjava bivšeg Ministra g. Dr. MARKA KOŽULA

Pomoć stanovništvu u formi javnih radova

Javni radovi — Novi veliki vodovod — O sastanku dužnika

U četvrtak je stigao u Šibenik bivši ministar g. Dr. Marko Kožul, predsjednik financijskog odbora koji će se ovdje zadržati nekoliko dana. Našem saradniku g. Dr. Marko Kožul u nevezanom razgovoru izjavio je slijedeće:

Iz milijonskog zajma za javne radove stavljeno je kod Hipotekarne banke 17 miliona za neizrađene dionice Jadransko - turističkog puta od Tribnja preko Biograda do Šibenika i odatle do Trogira te od Makarske do ušća Neretve.

Iz fonda Ministarstva građevina kod Hipotokarne banke stavljeno je na raspoloženje 3.700,000 din.- za isušivanje močvara u sjevernoj Dalmaciji i to na teritoriji Šibenika, Biograda, Nina i Benkovca. Osim toga još je stavljena na raspoloženje suma od 3 800,000 din.- za opskrbljivanje vodom ovih krajeva i druge pripomoći.

Svoti od 17 miliona treba pridodati još sumu od 5 miliona, koja je već utrošena za gradnju nekih dionica puta. Još treba napomenuti da se na dionici puta Šibenik—Vodice—Pakoštane sa radovima nije ni prestajalo već se i dalje radi. Ovu deonicu obići će danas g. Dr Kožul i tom prigodom pregledaće dio puta koji bi se imao izgraditi prema „Jadriji“.

Na Ministarstvu gradjevina dovršava se nacrt za izgradnju velikog vodovoda koji bi od riječice Čikole (kraj Drniša) vukao vodu na brdo Trtar, odakle bi se snabdjevale stanice Drniš i Perković te okolna sela, tako da bi se time opskrbilo vodom 36 sela i zaselaka u šibenskoj okolici. Ovi bi radovi imali koštati oko 20 miliona dinara. Ova je svota unešena u budžetske dvanaestine u kredit od 50 miliona, koja je svota predvidjena za opskrbu vodom potrebnim krajevima. Radi inspekcije za ovaj veliki rad, ovih dana treba da stigne u Šibenik g. ing. Celegin načelnik hidrotehničkog odeljenja ministarstva gradjevina.

U pogledu sastanka dužnika na zboru u Beogradu koji će se održati 6 X g. Dr. Kožul je izjavio da se čine svuda velike pripreme i on se nada uspjehu. Na tom će zboru i on učestvovati i biće jedan od glavnih govornika.

Tim povodom juče ga je posjetila jedna deputacija dužnika iz Šibenika na čelu sa gg. Svirčićem, Moričićem i Vulinovićem te se interesirala o ovom pitanju naglašujući potreba da se ovo riješi za sve grane privrede podjednako.

U nedjelju će se održati u zemljoradničkoj čitaonici jedan sastanak dužnika.

Zabava u Oficirskom Domu

U subotu 28 t. mj. sviraće vojna muzika u Oficirskom Domu. Početak je u 21 sat.

Čajanka u Sokolskom Domu

U nedjelju se u Sokolskom Domu održava plesni vijenčić u velikoj sali. Svira odličan Jazz-orhestar Početak u 19 sati.

G. Dr. MARKO KOŽUL u nedjelju će obići radove u okolici Skradina osobito na močvarama kod Bribirskih Mostina i Đevrske, te će naknadno posjetiti Biograd i Nin.

SVAKI LIJEČNIK će Vam potvrditi da „Pravi Franck“ vrlo dobro djeluje na zdravlje. On pospješuje probavu i sprečava stvaranje žučne sluzi i truleži u crijevima. — Lagodan, smiren i zadovoljan osjećaj nakon užitka šalice dobre bijele kave dobrim je dijelom posljedica „Pravog Francka“.

SPORT

Prva kvalifikaciona utakmica u Šibeniku

„Osvit“-„Hajduk“ (Sarajevo)

Danas poslije podne odigraće se na Šubićevcu kvalifikaciona utakmica između „Hajduka“ iz Sarajeva i „Osvita“. Ovo je prva kvalifikacijona utakmica za liga prvenstvo koja se igra u Šibeniku. Protivnik „Osvita“ je jak klub koji je do sada uspio da u kvalifikacionim utakmicama pobjedi splitskog „Hajduka“ i sarajevsku „Slaviju“, te će time i ova današnja utakmica biti interesantnija. Za ovu važnu utakmicu „Osvit“ izvodi jedan nov tim:

Fančević
Joković Rončević I.
Zajc Sunko Munitić
Bizjak Kacijan Bego Peričić Roščić

Kao što se vidi na beku će igrati Joković, a osim toga Bizjak ide na krilo, što je isto novitet. U koliko će ovako sastavljen tim uspjeti, pokazaće današnja utakmica. Mislimo ipak da postava nije rđava i da može odlično da zaigra Ovo je inače zadnja utakmica Begi, koji u nedjelju ide na otsluženje vojnog roka. Tako će „Osvitov“ tim za druge utakmice pretrpjeti ponovno izmjene, naročito ulaskom novog igrača Berića iz Benkovca, zakoga iz redova „Osvita“ pričaju da je dobar. Njegovim ulaskom navala „Osvita“ biće sastavljena ovako: Berić Bizjak Kacijan Peričić Roščić. Dakle opet izmjena: Bizjak na desnoj poluti a Kacijan na centru. Bude li se Bizjak pokazao i u navali dobar kao u halfliniji biće ovaka postava odlična. Bojimo se samo da odlaskom Bege odlazi jedan odličan goalgeter i realizator što će se eventualno i osjetiti.

Među sportašima Šibenika vlada za ovu utakmicu veliko interesovanje koje je tim veće jer je ovo prvi susret sa jednim od sarajevskih klubova, koji su inače poznati kao vrlo dobri, i koji su znali i našim najboljim klubovima da oduzmu dragocjene bodove.

Ovu utakmicu sudiće g. Višnjić iz Zagreba. Početak je u 2 sata.

Sutra u nedjelju, sarajevski „Hajduk“ gostuje u Splitu protiv tamošnjeg „Hajduka“ koji igra kvalifikacijonu utakmicu. Splitski „Hajduk“ se sprema da se revanšira svom protivniku na pretrpljenom porazu u Sarajevu, te će i nastupiti sa svojim najboljim timom.

Traži se mlad šibenčanac, inteligentan i uredan sa lijepim rukopisom, kao kancelarijski pomoćnik za tehničku kancelariju. Prednost imaju oni koji imaju razumjevanja i volju za crtanje. Prijave sa vlastoručnim opisom ličnih podataka na uredništvo pod „Kancelarijski pomoćnik“.

Podmirite pretplatu!
nemojte čekati jer ćemo biti prisiljeni da Vas utužimo.

S. ZJAČIĆ

Javni radnik

Toliki Janki i Jureki sa mnom su počeli da rade na narodnoj nivi. Ali ne vidim više mojih strudbenika. Plug su zapustili. Znači, da ja i danas živim za ideal svoje mladosti, kad je duh našega vremena tako otrjeznio! Međutim su moji drugovi odavna prešli na realan rad upravljen na koristonosnu svrhu. Što ćemo? U naše vrijeme sve se okrenulo: načela, težnje i ideje Stari nazori su sê preživjeli. Naša sredina ne skreće pažnju kulturnim pojavama, već ide u lov za materijalnim dobrima, za igračim pobjedama, za društvenim vrgijama.. Tako se je prije čitalo, danas se motri. Danas se je knjiga zaturila. Nju su zamijenili sportovi. Ovi više zabavljaju, a manje iscrpljuju. Dakle, šport je uputniji prema onoj : „zdrav duh u zdravom tijelu“. Istina. Ali ne manje stoji činjenica, da dok su stari Grci jednako gajili filozofiju, kao i vježbu tijela, dotle se u naše doba ide obratnim putem. Pa premda se dvostranim odgojem postizavao zamjeran uspjeh u skladnom jedinstvu naobrazbe srca i uma, ipak se danas odviše pretjeruje na njezi tijela. I dok se pretežno polaže na ovu stranu, može se da zapazi anomalija jednostranog materijalnog vaspitanja našeg naraštaja. Hoćeš, ne ćeš, ovo je nedostatak odgojne metodike. I tko zna, dokle će se ići ovim putem, i hoće li se ikad opći nazori povratiti u pravu kolotečinu. Ali bilo, kako bilo, ja ću svejedno da idem svojim putem, t.j. onamo, gđe se sije, ali se ne žanje... Zato je potrebno uvjerenje da radiš za stanoviti ideal, za koji si spreman i na pregor... To je rad nepoznat, pun pregnuća, bez umora, vjere, bez kolebanja, truda, bez preklona, radosti, bez smijeha... Ovakav rad ne nosi ni moralne ni materijalne dobiti. Dapače, ne nosi ni stvarnih uspjeha, koji nalaze svoje poklonike. Književni rad ne uobličava javne misljenje, da bi mogao da predobije masu. Naprotiv, većinom je nepoznat i najužem krugu, on je ograđen strpljivošću zatvorenom do samozataje. Najčešće je izvor bijede, koja baca u sunovrat onog, koji se zanosi idealnim podvizima. To je rad javnog radnika.

Ništa nova. Svako vrijeme rađalo je vedre mračne duhove. Prvi su snatrili o svojim idealima, drugi su se opajali sjajem zlata. Ali vječne li borbe između blijeska genija i zlatnog Moloha! Oni, koji svoj rad obilježiše u znaku borbe između jednog i drugog praoca, stekoše ime idejalista i materijalista. Sadašnjica naginje ovim zadnjima. Lako je pogoditi, koji će se održati. Pa ipak, i pored bezutješne perspektive, ja stojim među malim brojem onih, koji vjeruju u pobjedu dobra. Ali po etičnim vrednotama, što se susreću u životu, jedva bi mogao ostati kod gornje pretpostavke. Materijalistični razvoj današnjeg vremena mehanizirao je život čuvstva, koja ne mogu da prime pobude za lijepo, dobro i plemenito. Tako je nestašicom čuvstva, naš nutarnji život poharan surovošću svagdašnjih pojava sadašnjice, koja nije primjerena za visoke misli, koje zaradjaju darove dušeš Nu zalud se opirati onom što je tu. Makar da su kako teški uvjeti borbe, koju nosi jedan, ili drugi pravac, valja se s njima pomiriti, ili se upustiti u otvorenu borbu, u kojoj bi bez dvojbe manjina podlegla.

Konačno, u ovoj nejednakoj borbi, i ja sam podlegao. Ostao sam siromah, bez budućnosti. Ali sreća nije u novcu. Pare što ih zaradjujem književnim radom, ne bi zamijenio ni sa hiljadama dinara, koje nisu okupane u mojoj krvi....

Priopćeno*)

Na izpravak iz Mandaline u „Tribuni“ od 24 ov. mj. potpisan od dvojice seljana, molimo cj. uredništvo da uvrsti uvu našu izjavu:

Veoma nas čudi, što nepozvati dolaze pobijati istinu, a nepravde opravdavaju socijalnim zlom.

U noći od 22 na 23 kolovoza o. g. potpisanima su bila odnesena vesla, maškete, sidra, osti i ladice. Raspárana je i jedna mreža. Budući su lađe seljana, bez razlike političkog mišljenja vlasnika, bile usidrene i vezane sasvim blizu jedna drugoj i pomiješane, a stvari i ladice odnesene su samo sokolima i nacionalistima dok su drugih ostale netaknute, to iz ovoga zaključujemo:

I. da su nam stvari odnijeli oni, kojima su dobro poznati seljani, njihove lađe i političko njihovo mišljenje i da su samo poznavaoci mjesnih prilika mogli, u tamnoj noći, birati i otimati samo lađe i stvari sokolova

II da ova otimačina nije učinjena ni u svrhu širenja sloge seljana, a ni iz koristoljublja, a niti je „općenita pojava socijalnog zla naših sela“, kako tvrde potpisana dvojica, jer Mandalinjani ne žive u oskudici, a da su slučajno i potrebiti ne bi se lakomili za tuđe, budući su poznati kao pošteni ljudi.

Otimačina je dakle izvedena po planu i zato, da se iskoriste prilike, zastraše sokolovi i da nam se nanese šteta, jer vuk dlaku mijenja, ali ćudi nikada.

Što se tiče osobe, koja je živjela na račun nesloge seljana, ona se sigurno ne nalazi među naama. Ona je i sada među onima, koji eto nasiljem, nepravdom i otimačinom profaniraju slobodu i šire svađu i neslogu među seljanima. Mi smo baš bili oni, koji smo uvijek, i uz žrtve, propovjedali i i provodili slogu seljana, ali zato nijesmo mogli žrtvovati svoje uvjerenje, pogazit što nam je najsvetije, a niti dopustiti, da nas stanoviti demagozi ujarme. Kao nesebični borci za hrvatstvo postali smo i nesebični borci za jugoslavenstvo uvjereni da napredak i spas našega naroda leži u jednakosti, bratstvu i slozi.

Tačno kažu dvojica, koja su potpisala spomenuti ispravak: „Nije istina da se u Mandalini prave zulumi i nasilja kakvih nijesmo doživjeli ni za najcrnijih dana tuđinskoj terora, kao ni za sloma“. Znadu oni dobro, da je bilo i crnijih dana i da su ih neki od doli potpisanih osjetili na vlastitoj koži. To su bila ona vremena ropstva i nacionalnog mraka, kad su čestiti ljudi i rodoljubi u selu bili lišeni lične slobode i sigurnosti opstanka. Nijesmo mi ni za onih najcrnijih dana živjeli od nesloge seljana, a iz naših se redova nije ni izazivalo, ni napadalo, ni denuncíralo, ni koga gonilo ni zatvaralo. Na nas se u selu i pucalo i na kuće naših ljudi jurišalo, a samo zato jer smo ostali vjerni sokolstvu, jedinstvu i jugoslavenstvu, i nijesmo htjeli misliti i čutjeti kako drugi hoće, a što se protivi pravoj slobodi.

Žudjeli bi da vlast istraži otimačinu od 22 na 23 VIII pa da i ona dokaže da su u laži kratke noge.

Vrlo smo Vam g. Uredniče zahvalni na usluzi.

Oštećeni sokolovi i nacionalisti:

Áras N. Blaž s. r., Alić Herman s. r., Brnić P. Frane s. r., Despot M. Niko s. r., Jurković Mate s. r., Jurković J. Slavomir s. r., Mišura K. Jere s. r., Penđer M. Grgo s. r., Penđer I. Vice s. r., Periša J. Silvestar s. r., Vlahović P. Ante s. r.

*) Za članke pod ovom rubrikom uredništvo ne odgovara.

Prodava se uz vrlo jeftinu cijenu: jedna Verthein blagajna veličine 126×74×66, jedan malo rabljeni pisaći stroj MERCEDES sa svojim stolom, ručna kolica, jedna mramorna ploča 140×69. Obratiti se Agenturi Jadronja, Šibenik.

BIOGRAD

Za nižu cijenu mesa

Odavno se primjećuje da je cijena mesu u mesarnicama dosta visoka, kad se uzme u obzir kako je cijena stoci nevjerovatno pala. Meso, koje se prodaje po kg. 8 ili 10 Din. teško da je plaćeno više od 4 ili 5 Din.

Trebalo bi da nadležni ovdje posreduju, a naročito danas kad su i činovničke prinadležnosti znatno snižene.

Suša još traje

I ako su jesenji dani već na pragu suša jos vlada po svoj ovamošnjoj okolini. Naročito su njome pogođena sela, koja oskudjevaju u živoj vodi. Seljaci se iz zaleđa tuže da im stoka ni po polju ni po kršu nema što da pase, pa je s obzirom na godišnje doba dosta mršava. Produži li još ovako stoka će ući slaba u zimu, kroz koju će neminovno mnoga uginuti, a naročito stoga što se zimne hrane nalazi vrlo malo u svim selima.

BENKOVAC

Za autobusnu liniju preko Polače

Od nazad više godina postoji u selu Polači poštanski ured za više sela u svojoj okolini. Odmah od osnutka prenos pošiljaka od pošte Benkovac za Polaču i obratno vršen je na magarcu.

Kako se i za prevoz putnika iz ovih sela do Benkovca ili Biograda osjeća potreba, u zadnje je vrijeme pokrenuta akcija u svim selima oko pošte Polače predvođena od njihovih učitelja, svještenika i seoskih starešina da pošiljke prestane jednom nositi spori magarac, već da ih nosi autobus linije Gračac—Benkovac—Biograd n.m. Već su po ovom predmetu nedavno upućivane i molbe na nadležnu vlast. Oni su po primitku molba obećali da će se potrebi brzo udovoljiti, ali od toga do danas ništa.

Izgleda da se stvar najviše steže zbog malo rđavijeg puta između Benkovca i Biograda, naravno idući preko Polače. No ako je prvo narod, pa onda ma što drugo, onda ovaj uzrok ne čini mnogo, jer put i ako je nešto slabiji ipak nije u takvom stanju da se saobraćaj ne bi mogao vršiti njime. Dosta je reći da se u svakoj prigodi kreću njime privatni i razni drugi automobili.

Nešto lošiji dio puta u selu Zapužanima i ispod sela Kakma dao bi se jednim kulukom ili manjom svotom da potpuno uredi. Dapače on će se bez ikakovog zamašitijeg izdatka odjednom pomalo udesiti, ako se onih 6000 dinara, što ih se godišnje izdaje za prenos pošte za Polaču, bude trošilo za putare na ovom putu.

Automobilskom linijom preko Polače dobilo bi se:

1) Put bi se između Benkovca i Biograda skratio za 4 km.

2) Put bi vazda išao kroz naselja, što je za svaki saobraćaj sigurnije. (U ovome postoji manjkavost puta preko Vrane).

3) Sela: Zapužani, Jagodnja gornja, Polača, Jagodnja donja, Kakma, Lišani Tinjski i Tinj dobila bi vezu sa svojim najbližim varošicama Benkovcem i Biogradom, dok bi obustavom saobraćaja preko Vrane izgubilo vezu samo selo Vrana.

Poslije ovih redaka nadati se je da će nadležna vlast shvatiti potrebu jedne veće grupe sela, te neodložive uspostaviti autobusni saobraćaj preko Polače.

Gospodja Nespretnjaković zaboravila je . . .

»Draga gospodjo Veselić, što ono nedavno rekoste da uzmem, pa da mi kava bude prijatna i zdrava? E, luda ženska glava! Zaboravila sam.«

»Nije ženska glava luda, veli gospodja Veselić, nego ste Vi prijateljice malo rastreseni. Slabašni nervi, to Vam je ono! —

Rekla sam Vam da kuhate kavu uvijek s Pravim Franckom. Franck se izradjuje od korijena oplemenjene cikorije, koja sadržaje ljekovite sastojine, koje pospješuju probavu i izmjenu tvari, a to je baš nešto za Vas! Dobro bi bilo da trošite Kneippovu sladnu kavu, ali svakako s Pravim Franckom.

Gore glavu! Svemu ima lijeka, samo treba naći pravi!«

KR. BANSKA UPRAVA U SPLITU

II broj 13051./35.

OGLAS!

U posljednje vrijeme između organa žandarmerije koji su vršili službenu dužnost, i pojedinca, dogadjali su se sukobi, u kojima je ponekad učestvovalo i više ljudi. U tim sukobima dolazilo je i do upotrebe vatrenog oružja, kojom prilikom je poginulo nekoliko gradjana, a bilo je i više ranjenih. Tom prilikom povrijedjeno je i nekoliko žandarma, od kojih je jedan umro. O svemu ovome svojevremeno su izdávana posebna saopćenja.

Zapaženo je, da sve ove sukobe obično izazivaju mladi (lakomišljeni) ljudi, koji ne shvataju ozbiljnost svojih postupaka i težinu odgovornosti, potstreknuti i zavedeni od nekih nezadovoljnika i protivnika društvenog ili državnog poretka, a često zagrijani alkoholom. Ovi se potstrekači obično blagovremeno sklanjaju da bi se izvukli odgovornosti a ostavljaju često puta sasvim nedužne ljude da dolaze u opreku sa vlastima i trpe zakonske posljedice.

Tako isto uočeno je da su izazivači sukoba pod sugestijom potstrekača najčešće bili u pogriješnom uvjerenju da organi bezbjednosti nesmiju da upotrebe vatreno oružje i da zbog toga sukob dobijao veće razmjere.

Da naivan i neupućeni svijet nebi i dalje nasijedao nesavjesnim provokatorima kojima je stalo do nereda i da bi se u buduće izbjegli sukobi sa ovako žalosnim i teškim posljedicama, saopćava se slijedeće:

I Po stavu drugom člana 23 Zakona o žandarmeriji: „Svaki je dužan dâ u službenom općenju sa žandarmerijom sačuva pristojnost i pažnju, koja odgovara njenom javnom položaju“. Isto propisuje i stav 4 čl. 78 Zakona o unutrašnjoj upravi i za postupanje prema organima javne uprave. Protivno postupanje kažnjava se po pomenutom kaznenom propisu novčanom kaznom od 10—500 Din., a za slučaj da se kazna ne može naplatiti, zatvorom od 1—10 dana, bez obzira na sudsko postupanje, koje se ima voditi odvojeno prema prirodi i težini samog čina, bilo za djela iz §§ 127—134 Krivičnog zakona, bio za djela iz člana 1 Zakona o zaštiti javne bezbjednosti i poretka u državi.

II Po članu 24 Zakona o žandarmeriji, žandarmerijski oficir i žandarm pri vršenju službe ima dužnost i pravo da upotrebi oružje: Samo kad na drugi način nemože da:

1) Odbije od sebe ili drugog lica upravljeni udar;
2) Savlada otpor;
3) Spriječi begstvo opasnih zločinaca;
4) Spriječi begstvo vojnih bjegunaca u grupi ili najmanje 3 lica;
5) Odbije napad na objekat koji mu je povjeren na čuvanje.

Slične odredbe važe i za upotrebu oružja ostalih organa bezbjednosti.

III Prema tačci 1 odjeljka b) pravila za vršenje žandarm. službe I dio. „Najstrožije je zabranjena svaka nevujnička upotreba oružja, kao pucanje u vis da se time otporno lice zastraši

Nepropisana upotreba oružja zabranjena je i ostalim bezbjednostnim organima.

Za nepropisnu upotrebu oružja, organi žandarmerije i drugi bezbjednosni organi odgovaraju po zakonu prema težini krivice, disciplinski odnosno sudski

Prema izloženome, organi žandarmerije i ostali bezbjednosni organ ne samo da su ovlašteni, nego su i dužni u interesu javnoga mira i poretka da upotrebe oružje u vršenju službe u prilikama i na način kako je to zakonom i pravilima propisano.

Prednje se saopćava stanovništvu radi znanja i upravljanja.

Split, 22 septembra 1935.

Ban Primorske banovine
Dr. Josip Jablanović, v. r.

Prodava se uz vrlo povoljnu cijenu kuća sa pokućstvom u Šibeniku u ulici Grgura Ninskoga br. 197. Kuća je osigurana kod agencije P. Kovačev

Unajmljuje se velika mebli-rana soba sa 2 prozora, 1 ili 2 kreveta, te 1 ili 2 prazne sobe, sve u centru grada. Obratiti se Uredništvu

Izrađuje VJENCE i BUKETE iz —svježeg i umjetnog cvijeća—

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik. Stanislav Vitaliani